

že zgodilo, sicer nam propade še to. Take kronike nam bodo potem kazale sliko našega prostega naroda v prejšnjih stoletjih, in na njihovi podlagi se potem lahko sestavi dostojna in popolna zgodovina celega slovenskega naroda.

Prijateljem domače zgodovine toplo priporočamo delo g. Orožna.

F.

Aus dem Süden. Agramer Skizzenblätter von Gojmir Krek. Sonderabdruck aus der Zeitschrift „Südsteierische Post“. Marburg 1893. Verlag des Verfassers. Druck der St. Cyrillus-Buchdruckerei. Str. 62. — V lepih, navdušeno pisanih črticah imamo opisano življenje in gibanje naših bližnjih sosedov Hrvatov. Namenil se je pisatelj narisati nam „hrvaške Atene“ — Zagreb, po-

rablja pa vsako priliko, da nam kaže tudi splošni napredek bratskega naroda. Primerno je prepletano opisovanje znamenitejših zagrebških ulic in krajev z razmotrivanjem o velikem napredku hrvaškega naroda v vedi in umetnosti, posebno proslavlja pisatelj delovanje jugoslovanske akademije in „Matice Hrvatske“. Iz Zagreba nas vede še v Stenjevec, spremljamo ga lahko tudi na visoko Sljeme. — Dobro je izbral pisatelj tvarino za svoje kratke črtice, ker ni zašel preveč v posameznosti, pa tudi ne prezrl znamenitosti. Tu imamo — seveda majhno, a prav lepo — podobo o sedanjem stanju Hrvatov. V svoji gorečnosti je zašel včasih pisatelj v razmišljanja, katera niso v tesni zvezi z namenom črtic, n. pr. prizor o prihodu vlaka str. 48 nasl. Fr. O.

Razne stvari.

Naše slike.

Ker nismo mogli niti v predzadnji, niti v zadnji številki popisati slik, ozrimo se najprej v predzadnjo številko. „Kapela božjega groba“ je posneta popolnoma po istiniti fotografiji. Arabsko oblečeni človek na desni je „kavás“, t. j. nekak služabnik ali spremnik, ki spremlja razne obhode in skrbi za red, kakor pri nas stražniki. — „Tudi vejicam treba časa“, t. j. mati govori hčerki: „Bodi stanovitna v učenju in ne odnehaj ob vsaki težavi. Tudi vejice v butarici ne nastanejo kar hipoma.“ Zakaj pa kaže mati hčerki take vejice, to ni težko uganiti. Morda bi kdo utegnil sliko umevati drugače. — „Glavni del Škofje Loke“ nam kaže Loko, kakoršna je bila še pred dvema letoma. Sedaj ima grad drugačno lice, kakor bodo videli čitatelji v poznejši sliki. — „Učenca v Emavsu“. Ta slika nam kaže prav jasno značaj holandske šole, izmed katerih je zlasti imeniten Rembrandt Harmensz van Rijn (1607 do 1669). Sveti dogodek je naslikan prav tako, kakor bi se bil godil ob Rembrandtovem času v kaki gostilni. — V zadnji številki je znamenita: „Nevera sv. Tomaža.“ To sliko je slikal našim naročnikom že znani Rubens. Dasi ima slika mnoge prednosti, katere se lahko spoznajo tudi na našem posnetku, vendar so na njej tudi nedostatki. Človek bi dejal, da je sv. Tomaž oni mož, ki ima razprostrate roke, toda ta je sv. Janez, Tomaž pa je srednji med apostoloma, oni, ki se je z glavo najbolj približal roki Gospodovi in tako živahno gleda rano na roki. Večina slikarjev je vpodobila oni trenutek, ko je Tomaž ves zavzet zaradi ran Jezusovih izrekel: „Moj Gospod in moj Bog.“ Rubens pa nam kaže samo čudenje apostolovo; Tomaž je v resnici „zaverovan“ v to, kar gleda. Podoba je visoka skoro poldrugi meter, široka malo manj. Je-li še v Anversu, kjer je bila nekdanj, ne vemo.

„Nevernega Tomaža“ je vpodobilo mnogo imenitnih slikarjev. Guercino ga je naslikal položivšega svojo roko v stran Jezusovo. Caravaggi je naslikal sv. Tomaža v trenutku, ko ga je prijel Jezus za roko in del njegove prste v svojo stran. Zdi se, da Tomaž preplašen kliče: Moj Gospod, moj Bog! Veliki Ticijan je izrazil to misel še živeje: Izveličar je prijel Tomaža za roko, naj bi jo položil v njegovo stran. Toda Tomaža je obšel svet strah, da se brani: prsti so se mu na roki skrivili, glava se mu je uklonila, oči so na pol zaprte, levo roko si pritiska na prsi in tako kaže notranjo bolečino. Jednako skoro sta slikala Tomaža Le Mutien in Le Sueur. Poussin pa je naslikal Tomaža klečečega pred Izveličarjem: Videl je Gospoda, in to mu je dovolj; ne želi si nič drugega. — Iz tega se vidi, da je prizor res primeren predmet za slikarstvo. — Iz današnje številke omenjamo samo: „Božje dete spava.“ Kdo ne vé, da je Rafael slikal Marijo ali sveto družino na razne načine! V tej podobi nam kaže Marijo, ko je razgrnila Jezuščka in vidi, da dete mirno spava. Poleg nje je sv. Janez Krstnik. Ta trenutek se kaže tukaj tako lepo, milo, ljubeznivo, da sliko gledaš in gledaš. S kratka rečem: Izražena je vsa sreča materina, in ta sreča je — njeno dete. Mati Božja je naslikana preprosto, v lahni obleki, a vendar veličastno, s krono na glavi kot kraljica. Ljubko drži z levico sv. Janeza, češ, naj bode miren, da ne vzbudi Jezuščka. In sv. Janezek — da tako rečem! Ali si moreš misliti veselejšega, pobožnejšega in srečnejšega dečka, kakor je tu sv. Janez? Prizor je pod milim nebom. Ozadje nam kaže neko razvalino blizu Rima. — Mi pa posvečujemo to sliko Kraljici majnikovi, ljubi materi, ki se veseli v prosti prirodi svetega deteta in ž njo se ga veselimo tudi mi! — Izvirna slika je — kolikor vem — v Parizu, in ni velika, samo nad pol metra visoka in primerno široka.